

บทที่ ๓

การวิเคราะห์ต้นทุนของเงินทุน

เงินทุน (Capital) ของธนาคารพาณิชย์หมายถึง เงินฝาก เงินกู้ยืม และเงินกองทุน ดังที่ได้กล่าวมาแล้วในบทที่ ๒ ซึ่งในการวิเคราะห์ต้นทุนของเงินทุนดังกล่าวนี้ จะใช้ข้อมูลระหว่างปี ๒๕๑๑ - ๒๕๒๐ โดยแบ่งกลุ่มธนาคารพาณิชย์ออกเป็น ๒ ประเภท คือ

๑. ธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศ มีจำนวน ๑๖ ธนาคาร
๒. สาขาธนาคารต่างประเทศ มีจำนวน ๑๓ ธนาคาร

ค่าใช้จ่ายของธนาคารพาณิชย์สามารถแบ่งเป็น ๒ ประเภทใหญ่ ๆ คือ

๑. ค่าใช้จ่ายเงินทุน ซึ่งหมายถึงดอกเบี้ยเงินฝากและดอกเบี้ยที่จ่ายสำหรับหนี้สินอื่น
๒. ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน แบ่งได้เป็น ๓ กลุ่มย่อย คือ
 - ก) เงินเดือน ค่าจ้าง เงินช่วยเหลือ และเงินทดแทนต่าง ๆ
 - ข) ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับที่ทำการ เครื่องตกแต่ง
 - ค) รายจ่ายอื่น ๆ ได้แก่ เงินจ่ายแก่กรรมการ ค่าบริการ ค่านายหน้า ค่าธรรมเนียม และอื่น ๆ

สำหรับการวิเคราะห์ต้นทุนของเงินทุน จะใช้ค่าใช้จ่ายประเภทที่ ๑ ในการวิเคราะห์ ต้นทุนของเงินฝากและต้นทุนของเงินกู้ยืม และใช้กำไรสุทธิหลังจากหักภาษีในการวิเคราะห์ ต้นทุนของเงินกองทุน เนื่องจากในการวิเคราะห์ต้องการทราบว่ากำไรที่ธนาคารพาณิชย์ได้เงินทุนจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อใช้ในการดำเนินธุรกิจนั้น มีต้นทุนของเงินทุนประเภทนั้น ๆ เป็นจำนวนและอัตราเท่าใด หรือ ถ้ามองอีกด้านหนึ่งก็คือ ผู้ที่นำเงินมาลงทุนในธนาคารพาณิชย์โดยการฝากเงิน หรือให้ธนาคารพาณิชย์ กู้ยืม หรือลงทุนซื้อหุ้นของธนาคารพาณิชย์นั้นแล้ว จะได้ผลตอบแทนในจำนวนและอัตราเท่าใด

ขั้นตอนในการวิเคราะห์ต้นทุนของเงินทุน จะแบ่งตามประเภทของเงินทุน ดังนี้

- ๑. วิเคราะห์ต้นทุนของเงินฝาก
- ๒. วิเคราะห์ต้นทุนของเงินกู้ยืม
- ๓. วิเคราะห์ต้นทุนของเงินกองทุน

วิเคราะห์ต้นทุนของเงินฝาก

เงินฝากของธนาคารพาณิชย์ และค่าใช้จ่ายเงินฝาก ซึ่งหมายถึงดอกเบี้ยเงินฝากของเงินฝากทั้ง ๓ ประเภท ได้แก่ เงินฝากเพื่อเรียก เงินฝากออมทรัพย์ และเงินฝากที่จ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลา ที่นำมาวิเคราะห์ต้นทุนของเงินฝากนี้ ได้ใช้ตัวเลขสิ้นเดือนนำมาเฉลี่ยในแต่ละปี ดังนี้

$$\text{ต้นทุนของเงินฝาก} = \frac{\text{ค่าใช้จ่ายเงินฝากเฉลี่ย}^{\circ}}{\text{เงินฝากเฉลี่ย}}$$

จากการวิเคราะห์ในตารางที่ ๓.๑ ในระหว่างปี ๒๕๑๑ - ๒๕๒๐ ต้นทุนของเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ทั้งสิ้นมีอัตราร้อยละ ๔.๖๕ ๔.๗๖ ๕.๐๘ ๕.๔๒ ๕.๕๓ ๕.๗๑ ๖.๖๕ ๖.๕๔ ๖.๓๓ และ ๖.๒๕ ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าต้นทุนของเงินฝากมีแนวโน้มสูงขึ้นตามลำดับระหว่างปี ๒๕๑๑ - ๒๕๑๖ และมีอัตราเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในปี ๒๕๑๗ คือเพิ่มจากร้อยละ ๕.๗๑ ในปี ๒๕๑๗ เป็นอัตราร้อยละ ๖.๖๕ หลังจากนั้นเริ่มมีแนวโน้มลดลงเล็กน้อย การที่ต้นทุนของเงินฝากมีแนวโน้มสูงขึ้น มีสาเหตุดังนี้

ก. อัตราส่วนของเงินฝากแต่ละประเภทต่อเงินฝากทั้งสิ้นของแต่ละปีมีอัตราส่วนแตกต่างกัน ย่อมทำให้ต้นทุนของเงินฝากแตกต่างกันไปด้วย เนื่องจากเงินฝากทั้ง ๓ ประเภท มีค่าใช้จ่ายเงินฝากในอัตราที่แตกต่างกัน นั่นคือ เงินฝากเพื่อเรียกมีค่าใช้จ่ายเงินฝากสูงสุดในอัตราร้อยละ ๐.๐๑ ต่อปี เงินฝากออมทรัพย์มีค่าใช้จ่ายเงินฝากสูงสุดในอัตราร้อยละ ๔.๕ ต่อปี เงินฝากที่จ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลา มีค่าใช้จ่ายเงินฝากในอัตราร้อยละ ๗ ต่อปี และเพิ่มขึ้นเป็นอัตราร้อยละ ๘ ต่อปี ตั้งแต่ปี ๒๕๑๗ เป็นต้นมา ดังนั้น ถ้าปีใดมีอัตราส่วนเงินฝากประเภทจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลาต่อเงินฝากทั้งสิ้นสูง ปีนั้นต้นทุนของเงินฝากย่อมสูงกว่าปีที่มีอัตราส่วนดังกล่าวต่ำ จากตารางที่ ๓.๒ ธนาคารพาณิชย์ทั้งสิ้นมีอัตราส่วนเงินฝากประเภทที่จ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลาเป็นจำนวนและอัตราสูง อัตราส่วนเงินฝากประเภทดังกล่าวมีแนวโน้มสูงขึ้นทุกปี โดยในระหว่างปี ๒๕๑๑ - ๒๕๒๐ มีอัตราร้อยละ ๕๖.๐๓ ๕๘.๖๓

^๑ ใช้ข้อมูลเฉลี่ย ๑๒ เดือน ตั้งแต่เดือนมกราคมถึงธันวาคม

๖๐.๗๑ ๖๒.๗๑ ๖๓.๙๒ ๖๔.๔๐ ๖๕.๘๔ ๖๘.๑๐ ๗๐.๒๘ และ ๗๑.๕๙ ตามลำดับ ในขณะที่
 มีอัตราส่วนเงินฝากเพื่อเรียกครองลงมา และมีแนวโน้มลดลงทุกปี โดยมีอัตราส่วนร้อยละ ๓๔.๒๖
 ๓๒.๑๗ ๓๐.๘๔ ๒๙.๕๐ ๒๘.๖๔ ๒๗.๙๕ ๒๖.๔๔ ๒๓.๙๔ ๒๑.๖๒ และ ๒๐.๗๖ ตามลำดับ
 และเงินฝากออมทรัพย์มีอัตราส่วนน้อยที่สุด คือมีอัตราร้อยละ ๙.๗๑ ๙.๒๐ ๘.๔๕ ๗.๗๙ ๗.๔๔
 ๗.๖๕ ๗.๗๒ ๗.๙๖ ๘.๑๐ และ ๗.๖๕ ตามลำดับ ดังนั้น เมื่อธนาคารพาณิชย์มีโครงสร้าง
 เงินฝากประเภทเงินฝากที่จ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลามากกว่าเงินฝากประเภทอื่น ย่อมมีผลทำให้ต้นทุน
 เฉลี่ยของเงินฝากมีแนวโน้มสูงขึ้นตามไปด้วย

ข. ต้นทุนของเงินฝากเฉลี่ยในปี ๒๕๑๗ เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๑๖ ถึงร้อยละ ๐.๕๔ ซึ่งสูงกว่า
 แนวโน้มปกติ สาเหตุที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วเช่นนั้น เนื่องมาจากการที่ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ประกาศ
 เพิ่มอัตราดอกเบี้ยสูงสุดที่ธนาคารพาณิชย์พึงจ่ายแก่เงินฝากประเภทที่ต้องจ่ายคืนเมื่อสิ้นกำหนดระยะ
 เวลา ๑๒ เดือนขึ้นไป และได้รับฝากครบกำหนดระยะเวลานั้นต้องไม่เกินร้อยละ ๘ ต่อปี ประกาศ ณ
 วันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๑๗ และมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๑๗ เป็นต้นไป ซึ่งแต่เดิมอัตรา
 ดอกเบี้ยของเงินฝากประเภทนี้กำหนดไว้ไม่เกินร้อยละ ๗ ต่อปี

ค. เนื่องจากธนาคารพาณิชย์รับฝากเงินที่เป็นเงินตราต่างประเทศด้วย ซึ่งเงินฝากประเภทนี้
 มีอัตราดอกเบี้ยแตกต่างจากเงินฝากปกติ ดังนั้น ถ้าปีใดที่ธนาคารพาณิชย์มีเงินฝากประเภทนี้สูงและ
 มีอัตราดอกเบี้ยเงินฝากสูง ย่อมมีผลทำให้ต้นทุนเงินฝากของปีนั้นสูงด้วย ในตารางที่ ๓.๓ แสดง
 จำนวนและอัตราดอกเบี้ยเงินฝากที่เป็นเงินตราต่างประเทศเทียบเท่าเป็นดอลลาร์แล้ว จะเห็นได้ว่า
 ปี ๒๕๑๗ ซึ่งเป็นปีที่ต้นทุนของเงินฝากสูงผิดปกตินั้น ธนาคารพาณิชย์มีอัตราเพิ่มของเงินฝากเงินตรา
 ต่างประเทศถึงร้อยละ ๗๔.๐๕ และในปีนั้นอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประเภท ๓ เดือนมีอัตราร้อยละ ๔
 ประเภท ๖ เดือนมีอัตราร้อยละ $๔\frac{1}{2}$ และประเภท ๑๒ เดือนมีอัตราร้อยละ $๕\frac{1}{2}$ ซึ่งเป็นอัตราดอกเบี้ย
 ที่สูงกว่าทุกปี ดังนั้น จึงเป็นสาเหตุอีกอย่างหนึ่งที่ทำให้ต้นทุนเงินฝากสูงกว่าทุกปี จึงกล่าวได้ว่า
 การเพิ่มอัตราดอกเบี้ยเงินฝากอีกร้อยละ ๑.๐ นั้น ไม่ทำให้ต้นทุนของเงินฝากโดยเฉลี่ยเพิ่มขึ้นถึง
 ร้อยละ ๑.๐ ปีต่อมา คือในปี ๒๕๑๘ - ๒๕๑๙ ต้นทุนเงินฝากโดยเฉลี่ยเริ่มลดลง เนื่องมาจากอัตรา
 เพิ่มของเงินฝากเงินตราต่างประเทศลดลงเป็นร้อยละ ๔๐.๘๗ และ ๓.๖๙ รวมทั้งอัตราดอกเบี้ยก็
 ลดลงอีกด้วย คือในปี ๒๕๑๘ เงินฝากประเภท ๑๒ เดือนมีอัตราร้อยละ ๘.๕ และในปี ๒๕๑๙ มีอัตรา
 ร้อยละ ๗.๕

ตารางที่ ๓.๑
วิเคราะห์ต้นทุนของเงินฝาก
ของธนาคารพาณิชย์ทั้งสิ้น

(หน่วย : ล้านบาท)

ปี	ค่าใช้จ่ายเงินฝาก	ปริมาณเงินฝาก (เฉลี่ย)	อัตราค่าใช้จ่าย เงินฝาก/ปริมาณเงินฝาก
๒๕๑๑	๑,๑๑๗.๐	๒๔,๐๓๗.๓	๔.๖๕
๒๕๑๒	๑,๓๓๘.๒	๒๘,๑๐๗.๗	๔.๗๖
๒๕๑๓	๑,๖๕๕.๙	๓๒,๖๐๔.๖	๕.๐๘
๒๕๑๔	๒,๑๐๙.๔	๓๘,๔๕๓.๐	๕.๔๒
๒๕๑๕	๒,๖๒๔.๐	๔๘,๓๒๓.๗	๕.๔๓
๒๕๑๖	๓,๕๔๐.๐	๖๑,๙๖๖.๔	๕.๗๑
๒๕๑๗	๕,๐๗๕.๘	๗๖,๓๒๓.๘	๖.๖๕
๒๕๑๘	๕,๙๑๗.๕	๙๑,๗๙๕.๕	๖.๕๕
๒๕๑๙	๖,๘๗๓.๘	๑๐๘,๖๕๒.๒	๖.๓๓
๒๕๒๐	๘,๔๓๘.๕	๑๓๕,๑๘๙.๕	๖.๒๔
เฉลี่ย			๕.๖๗

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

ตารางที่ ๓.๒

จำนวนเงินฝาก และอัตราส่วนเงินฝากแต่ละประเภท

ต่อเงินฝากทั้งสิ้นของธนาคารพาณิชย์ทั้งสิ้น

(หน่วย ล้านบาท)

ปี	เงินฝากรวม เฉลี่ย	เงินฝากเพื่อเรียก		เงินฝากออมทรัพย์		เงินฝากประจำ	
		จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%
๒๕๑๑	๒๔,๐๓๗	๘,๒๓๕	๓๔.๒๖	๒,๓๓๕	๔.๗๑	๑๓,๕๖๗	๕๖.๐๓
๒๕๑๒	๒๘,๑๐๘	๙,๐๔๔	๓๒.๑๗	๒,๕๘๕	๙.๒๐	๑๖,๔๗๙	๕๘.๖๓
๒๕๑๓	๓๒,๖๐๕	๑๐,๐๕๖	๓๐.๘๔	๒,๗๕๖	๘.๔๕	๑๙,๗๙๓	๖๐.๗๑
๒๕๑๔	๓๘,๙๕๓	๑๑,๔๙๐	๒๙.๕๐	๓,๐๓๕	๗.๗๙	๒๔,๔๒๘	๖๒.๗๑
๒๕๑๕	๔๘,๓๒๔	๑๓,๘๔๐	๒๘.๖๔	๓,๕๙๖	๗.๔๔	๓๐,๘๘๘	๖๓.๙๒
๒๕๑๖	๖๑,๙๖๖	๑๗,๓๑๙	๒๗.๙๕	๔,๗๓๘	๗.๖๕	๓๙,๙๐๙	๖๔.๔๐
๒๕๑๗	๗๖,๓๒๔	๒๐,๑๗๘	๒๖.๔๔	๕,๘๙๕	๗.๗๒	๕๐,๒๕๑	๖๕.๘๔
๒๕๑๘	๙๑,๗๙๖	๒๑,๘๗๔	๒๓.๙๔	๗,๓๐๘	๗.๙๖	๖๒,๕๑๓	๖๘.๑๐
๒๕๑๙	๑๐๘,๖๕๒	๒๓,๔๙๓	๒๑.๖๒	๘,๘๐๔	๘.๑๐	๗๖,๓๕๖	๗๐.๒๖
๒๕๒๐	๑๓๕,๑๘๙	๒๘,๐๖๐	๒๐.๗๖	๑๐,๓๔๑	๗.๖๕	๙๖,๗๘๘	๗๑.๕๙

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

ตารางที่ ๓.๓

จำนวนและอัตราดอกเบี้ยเงินฝากที่เป็นเงินตราต่างประเทศ
ของธนาคารพาณิชย์ทั้งสิ้น ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม

(หน่วย : พัน)

ปี	เงินฝากเงินตราต่างประเทศ	อัตราเพิ่มของเงินฝาก	อัตราดอกเบี้ยประเภท		
			๓ เดือน	๖ เดือน	๑๒ เดือน
๒๕๑๔	\$ ๓๐,๓๐๐	-	๖	๖	๖
๒๕๑๕	\$ ๓๕,๒๘๕	๑๖.๔๕	๕	๖	๖
๒๕๑๖	\$ ๓๒,๗๓๕	๗.๒๓	๖	๖	๖
๒๕๑๗	\$ ๕๖,๘๗๖	๗๔.๐๕	๕	๕.๑๐	๕.๑๐
๒๕๑๘	\$ ๘๐,๒๖๐	๔๐.๘๗	๖ ๕.๑๓	๕.๑๐ - ๖	๖.๕
๒๕๑๙	\$ ๘๓,๒๒๒	๓.๖๙	๖	๖.๕	๖.๕
๒๕๒๐	\$ ๑๕๙,๘๔๗	๘๑.๗๑	๗.๖๕	๖.๓๘	-

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

การวิเคราะห์ต้นทุนของเงินฝากของธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศไทย ในตารางที่ ๓.๔ ระหว่างปี ๒๕๑๑ - ๒๕๒๐ มีอัตราต้นทุนของเงินฝากร้อยละ ๔.๖๔ ๔.๗๔ ๕.๐๐ ๕.๓๕ ๕.๔๗ ๕.๗๗ ๖.๗๐ ๖.๕๐ ๖.๓๗ และ ๖.๒๘ ตามลำดับ อัตราส่วนดังกล่าวมีแนวโน้มสูงขึ้น และสูงมากในปี ๒๕๑๗ จากนั้นเริ่มมีแนวโน้มลดลง ทั้งนี้ก็มีสาเหตุเช่นเดียวกับการวิเคราะห์ต้นทุนของเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ทั้งสิ้น และที่สำคัญคือ ธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศไทยมีโครงสร้างเงินฝากประเภทจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลาสูงกว่าเงินฝากประเภทอื่น ๆ ดังแสดงในตารางที่ ๓.๕ ธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศไทยมีอัตราส่วนเงินฝากที่จ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลาคือเงินฝากทั้งสิ้นระหว่างปี ๒๕๑๑ - ๒๕๒๐ ร้อยละ ๕๗.๕๑ ๕๙.๙๔ ๖๑.๘๔ ๖๔.๐๐ ๖๕.๐๖ ๖๕.๑๓ ๖๖.๖๗ ๖๘.๙๐ ๗๑.๐๗ และ ๗๒.๑๗ ตามลำดับ และมีอัตราส่วนเงินฝากเพื่อเรียกต่อเงินฝากทั้งสิ้นรองลงมา โดยมีอัตราร้อยละ ๓๒.๔๙ ๓๑.๒๔ ๓๐.๐๔ ๒๘.๓๔ ๒๗.๗๒ ๒๗.๔๘ ๒๕.๗๘ ๒๓.๒๔ ๒๐.๙๓ และ ๒๐.๓๐ ตามลำดับ และมีอัตราส่วนเงินฝากออมทรัพย์ต่อเงินฝากทั้งสิ้นน้อยที่สุด โดยมีอัตราร้อยละ ๙.๕๐ ๘.๘๒ ๘.๑๒ ๗.๖๑ ๗.๒๒ ๗.๓๔ ๗.๕๔ ๗.๘๖ ๗.๙๖ และ ๗.๕๓ ตามลำดับ

เมื่อวิเคราะห์ต้นทุนของเงินฝากของสาขาธนาคารต่างประเทศ ในตารางที่ ๓.๖ ระหว่างปี ๒๕๑๑ - ๒๕๒๐ มีอัตราต้นทุนของเงินฝากร้อยละ ๔.๖๔ ๔.๙๒ ๕.๘๓ ๖.๐๒ ๕.๙๑ ๕.๘๑ ๕.๙๑ ๕.๕๐ ๕.๔๖ และ ๕.๔๒ ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าสาขาธนาคารต่างประเทศมีต้นทุนของเงินฝากโดยเฉลี่ยต่ำกว่าต้นทุนของเงินฝากของธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศไทยเล็กน้อย ทั้งนี้เนื่องมาจากสาขาธนาคารต่างประเทศมีโครงสร้างเงินฝากที่จ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลาต่ำกว่า ดังแสดงอัตราส่วนของเงินฝากแต่ละประเภทต่อเงินฝากทั้งสิ้นในตารางที่ ๓.๗ คือมีอัตราส่วนเงินฝากที่จ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลาคือเงินฝากทั้งสิ้นระหว่างปี ๒๕๑๑ - ๒๕๒๐ ร้อยละ ๔๕.๑๐ ๔๘.๐๘ ๕๐.๕๖ ๕๐.๐๒ ๕๐.๐๕ ๕๓.๔๗ ๕๒.๘๙ ๕๔.๓๕ ๕๔.๘๒ และ ๕๘.๐๘ ตามลำดับ ซึ่งเงินฝากประเภทนี้มีค่าใช้จ่ายเงินฝากสูงกว่าประเภทอื่น ดังนั้น เมื่อสาขาธนาคารต่างประเทศมีเงินฝากประเภทนี้ต่ำกว่าธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศไทย ย่อมทำให้ต้นทุนของเงินฝากต่ำกว่า

ตารางที่ ๓.๔
วิเคราะห์ต้นทุนของเงินฝาก
ของธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศ

(หน่วย : ล้านบาท)

ปี	ค่าใช้จ่ายเงินฝาก	ปริมาณเงินฝาก (เฉลี่ย)	อัตราค่าใช้จ่ายเงินฝาก /ปริมาณเงินฝาก
๒๕๑๑	๙๘๒.๔	๒๑,๑๖๙.๕	๔.๖๔
๒๕๑๒	๑,๑๘๕.๕	๒๕,๐๐๒.๐	๔.๗๔
๒๕๑๓	๑,๔๖๖.๐	๒๙,๓๔๘.๖	๕.๐๐
๒๕๑๔	๑,๘๙๔.๓	๓๕,๓๗๔.๗	๕.๓๕
๒๕๑๕	๒,๔๔๔.๓	๔๔,๖๖๓.๙	๕.๔๗
๒๕๑๖	๓,๓๕๔.๔	๕๘,๑๑๐.๕	๕.๗๗
๒๕๑๗	๔,๘๐๔.๔	๗๑,๗๒๙.๔	๖.๗๐
๒๕๑๘	๕,๖๔๐.๗	๘๖,๗๖๖.๓	๖.๕๐
๒๕๑๙	๖,๕๘๙.๓	๑๐๓,๓๗๑.๖	๖.๓๗
๒๕๒๐	๘,๑๓๗.๓	๑๒๙,๖๓๓.๔	๖.๒๘

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

ตารางที่ ๓.๕

จำนวนเงินฝากและอัตราส่วนเงินฝากแต่ละประเภท
ต่อเงินฝากทั้งสิ้นของธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศไทย

(หน่วย : ล้านบาท)

ปี	เงินฝากรวม เฉลี่ย	เงินฝากเพื่อเรียก		เงินฝากออมทรัพย์		เงินฝากประจำ	
		จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%
๒๕๑๑	๒๑,๑๖๙.๕	๖,๙๘๓.๓	๓๒.๙๙	๒,๐๑๒.๐	๙.๕๐	๑๒,๑๗๔.๒	๕๗.๕๑
๒๕๑๒	๒๕,๐๐๒.๐	๗,๘๑๑.๘	๓๑.๒๔	๒,๒๐๔.๐	๘.๘๒	๑๔,๙๘๖.๒	๕๙.๙๔
๒๕๑๓	๒๙,๓๔๘.๖	๘,๘๑๕.๙	๓๐.๐๔	๒,๓๘๖.๑	๘.๑๒	๑๘,๑๔๖.๕	๖๑.๘๔
๒๕๑๔	๓๕,๓๗๘.๗	๑๐,๐๔๓.๕	๒๘.๓๙	๒,๖๙๔.๖	๗.๖๑	๒๒,๖๔๐.๗	๖๔.๐๐
๒๕๑๕	๔๔,๖๖๓.๙	๑๒,๓๗๘.๖	๒๗.๗๒	๓,๒๒๙.๐	๗.๒๒	๒๙,๐๕๖.๓	๖๕.๐๖
๒๕๑๖	๕๘,๑๑๐.๕	๑๕,๙๖๘.๘	๒๗.๔๘	๔,๒๙๔.๔	๗.๓๙	๓๗,๘๕๗.๒	๖๕.๑๓
๒๕๑๗	๗๑,๗๒๙.๔	๑๘,๔๙๔.๖	๒๕.๗๘	๕,๔๑๓.๘	๗.๕๕	๔๗,๘๒๐.๙	๖๖.๖๗
๒๕๑๘	๘๖,๗๖๖.๓	๒๐,๑๖๕.๖	๒๓.๒๔	๖,๘๒๐.๔	๗.๘๖	๕๙,๗๘๐.๓	๖๘.๙๐
๒๕๑๙	๑๐๓,๓๗๑.๖	๒๑,๖๗๖.๕	๒๐.๙๗	๘,๒๓๔.๐	๗.๙๖	๗๓,๔๖๑.๑	๗๑.๐๗
๒๕๒๐	๑๒๙,๖๓๓.๔	๒๖,๓๑๖.๙	๒๐.๓๐	๙,๗๕๖.๕	๗.๕๓	๙๓,๕๖๐.๑	๗๒.๑๗

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

ตารางที่ ๓.๖
วิเคราะห์ต้นทุนของเงินฝาก
ของสาขาธนาคารต่างประเทศ

(หน่วย : ล้านบาท)

ปี	ค่าใช้จ่ายเงินฝาก	ปริมาณเงินฝาก (เฉลี่ย)	อัตราค่าใช้จ่ายเงินฝาก /ปริมาณเงินฝาก
๒๕๑๑	๑๓๔.๕	๒,๘๖๗.๘	๔.๖๙
๒๕๑๒	๑๕๒.๗	๓,๑๐๕.๗	๔.๙๒
๒๕๑๓	๑๘๙.๙	๓,๒๕๕.๙	๕.๘๓
๒๕๑๔	๒๑๕.๑	๓,๕๗๔.๔	๖.๐๒
๒๕๑๕	๑๗๙.๗	๓,๖๕๙.๙	๔.๙๑
๒๕๑๖	๑๘๕.๖	๓,๘๕๕.๙	๔.๘๑
๒๕๑๗	๒๗๑.๔	๔,๕๙๔.๔	๕.๙๑
๒๕๑๘	๒๗๖.๘	๕,๐๒๙.๒	๕.๕๐
๒๕๑๙	๒๘๔.๕	๕,๒๐๘.๖	๕.๔๖
๒๕๒๐	๓๐๑.๒	๕,๕๕๖.๑	๕.๔๒

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

ตารางที่ ๓.๗

จำนวนเงินฝาก และอัตราส่วนเงินฝากแต่ละประเภท

ต่อเงินฝากทั้งสิ้น ของสาขาธนาคารต่างประเทศ

(หน่วย : ล้านบาท)

ปี	เงินฝากรวม เฉลี่ย	เงินฝากเพื่อเรียก		เงินฝากออมทรัพย์		เงินฝากประจำ	
		จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%
๒๕๑๑	๒,๘๖๗.๘	๑,๒๕๑.๓	๔๓.๖๓	๓๒๓.๒	๑๑.๒๗	๑,๒๙๓.๓	๔๕.๑๐
๒๕๑๒	๓,๑๐๕.๗	๑,๒๓๒.๑	๓๙.๖๗	๓๘๐.๕	๑๒.๒๕	๑,๔๙๓.๐	๔๘.๐๘
๒๕๑๓	๓,๒๕๖.๐	๑,๒๔๐.๑	๓๘.๐๙	๓๖๙.๕	๑๑.๓๕	๑,๖๕๖.๔	๕๐.๕๖
๒๕๑๔	๓,๕๗๔.๔	๑,๔๔๖.๑	๔๐.๔๖	๓๔๐.๒	๙.๕๒	๑,๗๘๘.๑	๕๐.๐๒
๒๕๑๕	๓,๖๕๙.๙	๑,๔๖๑.๕	๓๙.๙๓	๓๖๖.๙	๑๐.๐๒	๑,๘๓๑.๕	๕๐.๐๕
๒๕๑๖	๓,๘๕๕.๙	๑,๓๕๐.๖	๓๕.๐๓	๔๔๓.๔	๑๑.๕๐	๒,๐๖๑.๘	๕๓.๕๗
๒๕๑๗	๔,๕๙๔.๔	๑,๖๘๓.๓	๓๖.๖๔	๔๘๐.๙	๑๐.๔๗	๒,๔๓๐.๓	๕๒.๘๘
๒๕๑๘	๕,๐๒๙.๒	๑,๘๐๘.๑	๓๕.๙๕	๔๘๘.๐	๙.๗๐	๒,๗๓๓.๑	๕๔.๓๕
๒๕๑๙	๕,๒๘๐.๖	๑,๘๑๖.๑	๓๔.๓๙	๕๖๙.๖	๑๐.๗๙	๒,๘๙๔.๙	๕๔.๘๒
๒๕๒๐	๕,๕๕๖.๑	๑,๗๔๓.๙	๓๑.๓๙	๕๘๕.๙	๑๐.๕๓	๓,๒๒๗.๓	๕๘.๐๘

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

ถ้าพิจารณาแหล่งที่มาของเงินทุนที่เป็นเงินฝากของธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศ และของสาขาธนาคารต่างประเทศ ว่าเป็นสัดส่วนเท่าใดกับสินทรัพย์รวม จะแสดงให้เห็นความแตกต่างในการใช้เงินทุนประเภทเงินฝากของธนาคารทั้ง ๒ ประเภทได้ จากตารางที่ ๓.๘ ธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศมีอัตราส่วนเงินฝากต่อสินทรัพย์รวมเฉลี่ยระหว่างปี ๒๕๑๑ - ๒๕๒๐ ในอัตราร้อยละ ๗๘ นั้นแสดงว่าธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศใช้เงินฝากเป็นเงินทุนในการประกอบธุรกิจประมาณร้อยละ ๗๘ อีกประมาณร้อยละ ๒๒ ได้มาจากเงินกู้และเงินกองทุน ส่วนสาขาธนาคารต่างประเทศนี้มีอัตราส่วนเงินฝากต่อสินทรัพย์รวมเฉลี่ยระหว่างปี ๒๕๑๑ - ๒๕๒๐ ในอัตราร้อยละ ๕๕ แสดงว่าสาขาธนาคารต่างประเทศใช้เงินฝากเป็นเงินทุนในการประกอบธุรกิจประมาณร้อยละ ๕๕ ซึ่งน้อยกว่าธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศ และอีกประมาณร้อยละ ๔๕ ได้มาจากเงินกู้ยืมและเงินกองทุน

ตารางที่ ๓.๘
อัตราส่วนเงินฝากต่อสินทรัพย์รวม
ของธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศ

(หน่วย : ล้านบาท)

ปี	เงินฝาก (เฉลี่ย)	สินทรัพย์รวม (เฉลี่ย)	เงินฝาก/ สินทรัพย์รวม
๒๕๑๑	๒๑,๑๖๙.๕	๒๗,๕๔๘.๘	๗๖.๘๘
๒๕๑๒	๒๕,๐๐๒.๐	๓๒,๒๒๓.๔	๗๗.๕๙
๒๕๑๓	๒๙,๓๔๘.๖	๓๗,๒๒๓.๑	๗๘.๘๒
๒๕๑๔	๓๕,๓๗๘.๗	๔๔,๔๔๖.๔	๗๙.๖๐
๒๕๑๕	๔๔,๖๖๓.๙	๕๕,๑๒๗.๐	๘๑.๐๒
๒๕๑๖	๕๘,๑๑๐.๕	๗๑,๘๒๒.๖	๘๐.๙๑
๒๕๑๗	๗๑,๗๒๙.๔	๙๒,๒๙๙.๘	๗๗.๗๑
๒๕๑๘	๘๖,๗๖๖.๓	๑๑๓,๑๒๑.๒	๗๖.๗๐
๒๕๑๙	๑๐๓,๓๗๑.๖	๑๓๔,๔๐๔.๙	๗๖.๙๑
๒๕๒๐	๑๒๙,๖๓๓.๔	๑๖๕,๔๒๓.๘	๗๘.๓๖
เฉลี่ย			๗๘.๔๕

ตารางที่ ๓.๔
 อัตราส่วนเงินฝากต่อสินทรัพย์รวม
 ของสาขาธนาคารต่างประเทศ

(หน่วย : ล้านบาท)

ปี	เงินฝาก (เฉลี่ย)	สินทรัพย์รวม (เฉลี่ย)	เงินฝาก/ สินทรัพย์รวม
๒๕๑๑	๒,๘๖๗.๘	๔,๓๗๖.๔	๖๕.๕๓
๒๕๑๒	๓,๑๐๕.๗	๔,๘๔๗.๒	๖๔.๐๗
๒๕๑๓	๓,๒๕๕.๘	๕,๔๐๘.๑	๖๐.๒๐
๒๕๑๔	๓,๕๗๔.๔	๕,๙๑๕.๕	๖๐.๔๒
๒๕๑๕	๓,๖๕๙.๙	๕,๙๐๒.๖	๖๒.๐๐
๒๕๑๖	๓,๘๕๕.๙	๖,๘๘๗.๘	๕๕.๙๘
๒๕๑๗	๔,๕๙๔.๔	๙,๗๗๖.๕	๔๖.๙๙
๒๕๑๘	๕,๐๒๙.๒	๑๐,๗๑๔.๗	๔๖.๙๔
๒๕๑๙	๕,๒๐๘.๖	๑๑,๔๓๗.๐	๔๕.๕๔
๒๕๒๐	๕,๕๕๖.๑	๑๑,๘๙๗.๙	๔๖.๗๐
เฉลี่ย			๕๕.๔๔

วิเคราะห์ต้นทุนของเงินกู้ยืม

ข้อมูลเกี่ยวกับเงินกู้ยืมและค่าใช้จ่ายเงินกู้ยืมก็ใช้ข้อมูลในทำนองเดียวกันกับการวิเคราะห์ต้นทุนของเงินฝาก คือใช้ข้อมูลเฉลี่ยแต่ละปี และในการคำนวณต้นทุนของเงินกู้ยืมก็ใช้วิธีการทำนองเดียวกัน เนื่องจากต้นทุนของเงินกู้ยืม หมายถึง อัตราดอกเบี้ยที่จ่ายให้แก่เจ้าหนี้เงินกู้ยืมนั่นเอง ดังนั้น

$$\text{ต้นทุนของเงินกู้ยืม} = \frac{\text{ค่าใช้จ่ายเงินกู้ยืมเฉลี่ย}^{\circ}}{\text{เงินกู้ยืมเฉลี่ย}}$$

จากการวิเคราะห์ต้นทุนของเงินกู้ยืมของธนาคารพาณิชย์ทั้งสิ้น ตามตารางที่ ๓.๑๐ ตั้งแต่ปี ๒๕๑๑ - ๒๕๒๐ ธนาคารพาณิชย์ทั้งสิ้นมีต้นทุนของเงินกู้ยืมในอัตราร้อยละ ๘.๕๕ ๑๐.๐๘ ๑๐.๑๗ ๘.๓๔ ๘.๘๖ ๑๐.๘๓ ๑๒.๘๔ ๑๑.๕๕ ๘.๗๕ และ ๑๐.๗๒ หรือมีอัตราเฉลี่ยร้อยละ ๑๐.๒๘ แต่เมื่อทำการวิเคราะห์ต้นทุนของเงินกู้ยืมโดยแบ่งตามกลุ่มธนาคารแล้ว จะเห็นว่ากลุ่มธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศ และกลุ่มสาขาธนาคารต่างประเทศมีต้นทุนของเงินกู้ยืมต่างกัน ตามตารางที่ ๓.๑๑ ต้นทุนของเงินกู้ยืมของธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศ ตั้งแต่ปี ๒๕๑๑ - ๒๕๒๐ มีอัตราร้อยละ ๘.๘๓ ๑๐.๗๘ ๑๑.๓๒ ๘.๘๕ ๘.๑๔ ๑๑.๘๐ ๑๔.๑๒ ๑๒.๕๕ ๑๐.๓๓ และ ๑๐.๘๔ ต้นทุนเงินกู้ยืมมีแนวโน้มสูงขึ้นและเพิ่มขึ้นมากในปี ๒๕๑๗ ซึ่งมีอัตราสูงถึงร้อยละ ๑๔.๑๒ ทั้งนี้เนื่องจากในปี ๒๕๑๗ เกิดภาวะเงินเฟ้อขึ้นทั่วโลก ประกอบกับอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมจากต่างประเทศมีอัตราสูง ซึ่งในปีนี้มีอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมจากต่างประเทศเคยสูงสุดถึงร้อยละ ๑๕^๑ ซึ่งเป็นอัตราที่สูงไม่ได้รวมภาษีและค่าใช้จ่ายในการนำเงินทุนจากต่างประเทศเข้ามา และในปี ๒๕๑๗ นี้ ธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศได้กู้ยืมเงินจากธนาคารในต่างประเทศเป็นอัตราร้อยละ ๕๘.๘๗ ของเงินกู้ยืมทั้งสิ้น ดังตารางที่ ๓.๑๔ ซึ่งนับว่าเป็นอัตราที่สูงแม้ว่าจะมีอัตราลดลงเมื่อเทียบกับปีก่อน ๆ ดังนั้น ต้นทุนของเงินกู้ยืมในปี ๒๕๑๗ นี้ จึงสูงกว่าปีอื่น ๆ สำหรับต้นทุนของเงินกู้ยืมของธนาคารต่างประเทศนั้น ได้แสดงในตารางที่ ๓.๑๒ โดยมีอัตราตั้งแต่ปี ๒๕๑๑ - ๒๕๒๐ ร้อยละ ๗.๑๗ ๗.๘๕ ๗.๕๗ ๘.๑๔ ๘.๑๓ ๘.๘๓ ๘.๘๘ ๘.๗๕ ๗.๘๗ และ ๑๐.๒๗ ผลจากการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่าต้นทุนเงินกู้ยืมของสาขาธนาคารมีอัตราต่ำกว่าต้นทุนของเงินกู้ยืมของธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศ ปัจจัยที่ทำให้เกิดความแตกต่างในต้นทุนของเงินกู้ยืมของกลุ่มธนาคารทั้ง ๒ กลุ่ม สรุปได้ ดังนี้

^๑ ใช้ข้อมูลเฉลี่ย ๑๒ เดือน ตั้งแต่เดือนมกราคมถึงธันวาคม

แหล่งกู้ยืมเงินของธนาคารพาณิชย์ที่สำคัญมี ๓ แหล่ง คือ กู้ยืมจากธนาคารแห่งประเทศไทย กู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์อื่นในประเทศ และกู้ยืมจากสถาบันการเงินในต่างประเทศ เมื่อพิจารณาโครงสร้างของเงินกู้ยืมของธนาคารพาณิชย์ทั้งสิ้นว่ามีการใช้แหล่งกู้ยืมแต่ละแหล่งในอัตราส่วนมากน้อยเพียงใดแล้ว ดังตารางที่ ๓.๑๓ จะเห็นได้ว่าธนาคารพาณิชย์ใช้แหล่งเงินกู้ยืมจากสถาบันการเงินในต่างประเทศเป็นอัตราส่วนสูงสุด แต่อัตราส่วนดังกล่าวมีแนวโน้มลดลง คือมีอัตราส่วนร้อยละ ๘๕.๑๒ ในปี ๒๕๑๑ และลดลงเป็นอัตราร้อยละ ๕๔.๗๔ ในปี ๒๕๑๔ และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเป็นอัตราร้อยละ ๗๐.๐๐ ในปี ๒๕๒๐ โดยมีการกู้ยืมจากธนาคารแห่งประเทศไทยในอัตราส่วนที่สูงขึ้น จากอัตราส่วนร้อยละ ๑๓.๓๔ ในปี ๒๕๑๑ เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๓๕.๕๒ ในปี ๒๕๑๔ และลดลงเป็นอัตราร้อยละ ๒๔.๓๔ ในปี ๒๕๒๐ ส่วนการใช้แหล่งเงินกู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์อื่นในประเทศนั้น มีอัตราส่วนน้อยที่สุด เฉลี่ยแล้วประมาณร้อยละ ๓ เท่านั้น เมื่อจะพิจารณาถึงสาเหตุที่ต้นทุนเงินกู้ยืมของธนาคารพาณิชย์ทั้ง ๒ กลุ่มมีความแตกต่างกันนั้น ก็จะต้องพิจารณาถึงการใช้แหล่งเงินกู้ยืมของธนาคารพาณิชย์แต่ละกลุ่ม เนื่องจากแหล่งเงินกู้ยืมแต่ละแหล่งมีอัตราดอกเบี้ยแตกต่างกันออกไป จากตารางที่ ๓.๑๔ แสดงโครงสร้างเงินกู้ยืมของธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศ ปรากฏว่าธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินในต่างประเทศเป็นอัตราส่วนสูง แต่มีแนวโน้มลดลง คือมีอัตราส่วนร้อยละ ๘๓.๗๑ ในปี ๒๕๑๑ ลดลงเป็นอัตราร้อยละ ๕๕.๐๒ ในปี ๒๕๑๔ และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเป็นอัตราร้อยละ ๖๗.๐๘ ในปี ๒๕๒๐ โดยมีการกู้ยืมจากธนาคารแห่งประเทศไทยสูงขึ้น จากอัตราส่วนร้อยละ ๑๔.๖๒ ในปี ๒๕๑๑ เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๔๑.๒๔ ในปี ๒๕๑๔ และลดลงเป็นอัตราร้อยละ ๓๑.๖๖ ในปี ๒๕๒๐ ส่วนการกู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์ในประเทศมีอัตราส่วนน้อยมาก เฉลี่ยระหว่างปี ๒๕๑๑ - ๒๕๒๐ มีอัตราส่วนร้อยละ ๑ เท่านั้น ในขณะที่เดียวกันเมื่อพิจารณาโครงสร้างเงินกู้ยืมของสาขาธนาคารต่างประเทศแล้ว ดังตารางที่ ๓.๑๕ จะเห็นได้ว่าธนาคารต่างประเทศกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินในต่างประเทศสูงสุดเช่นกัน แต่ยังมีอัตราส่วนสูงกว่าของธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศ นั่นคือ มีอัตราส่วนร้อยละ ๙๐.๐๔ ในปี ๒๕๑๑ และลดลงเป็นร้อยละ ๘๑.๗๐ ในปี ๒๕๒๐ แต่เป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปแล้วว่า สาขาธนาคารต่างประเทศสามารถกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินในต่างประเทศได้ในอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำกว่าธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ถ้าเป็นการกู้ยืมเงินจากสำนักงานใหญ่ซึ่งอยู่ในต่างประเทศด้วยแล้ว ก็จะกู้ยืมเงินได้ในอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำกว่าท้องตลาด เพราะเป็นการช่วยเหลือกันระหว่างสำนักงานใหญ่และสาขา การที่ธนาคาร

พาณิชย์จดทะเบียนในประเทศกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินในต่างประเทศโดยมีอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมสูงกว่าสาขาธนาคารต่างประเทศนั้น เนื่องจากการให้กู้ยืมแก่ธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศนั้น จะต้องคำนึงถึงฐานะความเสี่ยงของประเทศ (country risk) และฐานะเครดิตของธนาคารพาณิชย์ผู้กู้ยืม อัตราที่เรียกเก็บสูงกว่าอัตรายูโรดอลลาร์ หรือเอเซียดอลลาร์นี้เรียกว่า margin ดังนั้น เมื่อแหล่งเงินกู้ส่วนใหญ่ของสาขาธนาคารต่างประเทศมาจากสถาบันการเงินในต่างประเทศ และสาขาธนาคารต่างประเทศสามารถกู้ยืมเงินจากธนาคารต่างประเทศได้ในอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำกว่าธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศ จึงมีผลทำให้ต้นทุนของเงินกู้ยืมของสาขาธนาคารต่างประเทศต่ำกว่าของธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศ

นอกจากนี้ สาขาธนาคารต่างประเทศกู้ยืมเงินจากธนาคารแห่งประเทศไทยในอัตราที่น้อยกว่าธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศ คือ มีอัตราส่วนร้อยละ ๕.๓๔ ของเงินกู้ยืมทั้งสิ้นของสาขาธนาคารต่างประเทศในปี ๒๕๑๑ และเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๑๕.๐๐ ในปี ๒๕๒๐ ทั้งนี้ คงอธิบายได้ว่าสาขาธนาคารต่างประเทศมีตัวเงินที่จะนำไปขายช่วงลดให้แก่ธนาคารแห่งประเทศไทยน้อย นอกจากนั้นยังมีพันธบัตรรัฐบาลส่วนเกินจากที่ต้องดำรงตามกฎหมายที่จะนำไปวางค้ำประกันกู้ยืมเงินจากธนาคารแห่งประเทศไทยน้อยอีกด้วย และใช้แหล่งกู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์ในประเทศเฉลี่ยอัตราร้อยละ ๘ สูงกว่าของธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศ เมื่อพิจารณาอัตราดอกเบี้ยของแหล่งเงินกู้ ๒ แหล่ง คือ ธนาคารแห่งประเทศไทย และธนาคารพาณิชย์ในประเทศ ดังแสดงในตารางที่ ๓.๑๖ แล้วจะเห็นได้ว่าอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมจากธนาคารแห่งประเทศไทยต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์ในประเทศ คือ เงินกู้ยืมจากธนาคารแห่งประเทศไทยแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ การให้กู้ยืมเงินมีอัตราดอกเบี้ยเฉลี่ยร้อยละ ๑๐ และการซื้อลดตัวเงินซึ่งแบ่งตามประเภทของตัวเงิน ได้แก่ ตัวเงินเพื่อส่งสินค้าออก ตัวเงินที่ออกโดยกิจการอุตสาหกรรม ตัวเงินที่ออกเพื่อสินค้าเกษตร ตัวเงินเพื่อกิจการเกษตรกรรม มีอัตราดอกเบี้ยเฉลี่ยร้อยละ ๕ แต่แม้ว่าธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศจะกู้ยืมจากธนาคารแห่งประเทศไทยโดยวิธีขายช่วงลดตัวเงินในอัตราดอกเบี้ยต่ำก็ตาม แต่เมื่อรวมแล้วคำนวณต้นทุนเฉลี่ยก็ยังสูงกว่าสาขาธนาคารต่างประเทศ เพราะแหล่งเงินกู้ยืมส่วนใหญ่ของธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศมาจากสถาบันการเงินในต่างประเทศ สำหรับการกู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์ในประเทศ แบ่งออกเป็น ๓ ประเภท คือ "Call Money" การให้กู้ยืมหรือเบิกเกินบัญชี และการซื้อลดตัวเงิน การกู้ยืมประเภท "Call Money" มีอัตราดอกเบี้ยค่อนข้างสูง คือ

ในระหว่างปี ๒๕๑๑ - ๒๕๒๐ มีอัตราร้อยละ ๗-๑๐ ๗-๑๑ ๙-๑๐ ๙-๑๐ ๗-๘ ๙.๓ ๑๑.๓ ๑๐.๗ ๗.๗ และ ๙.๓๒ ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบกับอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมจากธนาคารแห่งประเทศไทยแล้ว นับว่าการกู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์ในประเทศมีต้นทุนสูงกว่า อย่างไรก็ตาม ธนาคารพาณิชย์จะใช้เงินกู้ประเภทนี้ในกรณีที่ธนาคารพาณิชย์ขาดเงินสักระยะสั้นเท่านั้น

ตารางที่ ๓.๑๐

วิเคราะห์ต้นทุนของเงินกู้ยืม
ของธนาคารพาณิชย์ทั้งสิ้น

(หน่วย : ล้านบาท)

ปี	ค่าใช้จ่ายเงินกู้ยืม	ปริมาณเงินกู้ยืม	อัตราค่าใช้จ่ายเงินกู้ยืม/เงินกู้ยืม
๒๕๑๑	๒๘๒.๓	๓,๓๐๑.๙	๘.๕๕
๒๕๑๒	๓๕๒.๔	๓,๔๙๗.๗	๑๐.๐๘
๒๕๑๓	๓๘๓.๓	๓,๘๖๕.๗	๑๐.๑๗
๒๕๑๔	๔๐๒.๒	๔,๓๐๖.๓	๙.๓๔
๒๕๑๕	๓๓๕.๐	๔,๒๕๐.๒	๘.๘๒
๒๕๑๖	๖๗๐.๘	๖,๑๓๕.๔	๑๐.๙๓
๒๕๑๗	๑,๕๑๗.๔	๑๑,๗๗๖.๑	๑๒.๘๙
๒๕๑๘	๑,๖๕๙.๘	๑๔,๓๖๙.๐	๑๑.๕๕
๒๕๑๙	๑,๖๖๗.๒	๑๗,๐๙๓.๔	๙.๗๕
๒๕๒๐	๑,๙๕๐.๘	๑๘,๒๐๔.๖	๑๐.๗๒
เฉลี่ย			๑๐.๒๘

ตารางที่ ๓.๑๑
วิเคราะห์ต้นทุนของเงินกู้ยืม
ของธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศ

(หน่วย : ล้านบาท)

ปี	ค่าใช้จ่ายเงินกู้ยืม	ปริมาณเงินกู้ยืม	อัตราค่าใช้จ่ายเงินกู้ยืม/เงินกู้ยืม
๒๕๑๑	๒๓๐.๕	๒,๕๗๙.๙	๘.๙๓
๒๕๑๒	๒๘๓.๐	๒,๖๒๕.๕	๑๐.๗๘
๒๕๑๓	๓๐๓.๖	๒,๖๘๑.๓	๑๑.๓๒
๒๕๑๔	๒๙๘.๒	๓,๐๒๘.๕	๙.๘๕
๒๕๑๕	๒๘๖.๗	๓,๑๓๖.๕	๙.๑๔
๒๕๑๖	๕๑๓.๐	๔,๓๔๘.๗	๑๑.๘๐
๒๕๑๗	๑,๑๖๖.๙	๘,๒๖๓.๕	๑๔.๑๒
๒๕๑๘	๑,๓๒๔.๘	๑๐,๕๕๗.๘	๑๒.๕๕
๒๕๑๙	๑,๓๓๕.๑	๑๒,๙๒๕.๗	๑๐.๓๓
๒๕๒๐	๑,๕๑๗.๑	๑๓,๙๘๒.๗	๑๐.๘๕
เฉลี่ย			๑๐.๙๗

ตารางที่ ๓.๑๒
 วิเคราะห์ต้นทุนของเงินกู้ยืม
 ของสาขาธนาคารต่างประเทศ

(หน่วย : ล้านบาท)

ปี	ค่าใช้จ่ายเงินกู้ยืม	ปริมาณเงินกู้ยืม	อัตราค่าใช้จ่ายเงินกู้ยืม/เงินกู้ยืม
๒๕๑๑	๕๑.๘	๗๒๒.๑	๗.๑๗
๒๕๑๒	๖๙.๕	๘๗๓.๕	๗.๙๕
๒๕๑๓	๘๙.๗	๑,๑๘๕.๕	๗.๕๗
๒๕๑๔	๑๐๔.๑	๑,๒๗๗.๘	๘.๑๕
๒๕๑๕	๘๘.๕	๑,๐๘๖.๘	๘.๑๓
๒๕๑๖	๑๕๗.๘	๑,๗๘๑.๗	๘.๘๓
๒๕๑๗	๓๕๐.๕	๓,๕๑๒.๘	๙.๙๘
๒๕๑๘	๓๓๕.๐	๓,๘๑๑.๒	๘.๗๙
๒๕๑๙	๓๓๒.๑	๔,๑๖๗.๘	๗.๙๗
๒๕๒๐	๔๓๓.๗	๕,๒๒๑.๘	๑๐.๒๗
เฉลี่ย			๘.๔๘

ตารางที่ ๓.๑๓

จำนวนและอัตราส่วนเงินกู้ยืมของธนาคารพาณิชย์ทั้งสิ้น

เพียงวันที่ ๓๑ ธันวาคม

(หน่วย : ล้านบาท)

ปี	เงินกู้ยืมทั้งสิ้น	จากธนาคารแห่งประเทศไทย		จากธนาคารพาณิชย์อื่นในประเทศ		จากสถาบันการเงินในต่างประเทศ	
		จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%
๒๕๑๑	๒,๙๘๒.๓	๓๙๗.๙	๑๓.๓๔	๔๕.๙	๑.๕๔	๒,๕๓๙.๕	๘๑.๖๖
๒๕๑๒	๓,๒๙๖.๗	๒๙๖.๖	๙.๐๐	๕๘.๔	๑.๗๗	๒,๙๔๑.๗	๘๙.๒๓
๒๕๑๓	๔,๐๐๓.๔	๗๘๗.๓	๑๙.๖๗	๗.๗	๐.๑๙	๓,๒๐๘.๔	๘๐.๑๔
๒๕๑๔	๔,๖๔๒.๘	๑,๒๙๖.๓	๒๗.๙๒	๖๒.๗	๑.๓๕	๓,๒๘๓.๘	๗๐.๖๓
๒๕๑๕	๔,๙๑๐.๕	๑,๒๖๓.๔	๒๕.๗๓	๑๖๐.๙	๓.๒๘	๓,๕๘๖.๒	๗๒.๙๙
๒๕๑๖	๑๐,๐๔๐.๘	๒,๘๘๑.๗	๒๘.๗๐	๒๖๐.๔	๒.๕๙	๖,๘๙๘.๗	๖๘.๗๑
๒๕๑๗	๑๒,๒๐๑.๙	๓,๙๘๔.๙	๓๒.๖๖	๖๔๒.๙	๕.๒๗	๗,๕๗๔.๑	๖๒.๐๗
๒๕๑๘	๑๕,๗๗๓.๗	๗,๒๙๗.๐	๔๖.๒๖	๔๒๕.๑	๒.๗๐	๘,๐๕๑.๖	๕๑.๐๔
๒๕๑๙	๑๕,๓๙๕.๑	๕,๕๓๐.๓	๓๕.๙๒	๖๖๐.๒	๔.๒๙	๙,๒๐๔.๖	๕๙.๗๙
๒๕๒๐	๒๑,๐๐๕.๓	๕,๙๕๒.๒	๒๘.๓๔	๓๔๙.๗	๑.๖๖	๑๕,๗๐๓.๘	๗๔.๐๐

ที่มา : รายงานเศรษฐกิจรายเดือน ประจำเดือนกันยายน ๒๕๒๑ เล่มที่ ๙ ปีที่ ๑๘

ธนาคารแห่งประเทศไทย

ตารางที่ ๓.๑๔

อัตราส่วนเงินกู้ยืมของธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศ

เพียงวันที่ ๓๑ ธันวาคม

(หน่วย : ล้านบาท)

ปี	เงินกู้ยืมทั้งสิ้น	จากธนาคารแห่งประเทศไทย		จากธนาคารพาณิชย์อื่นในประเทศ		จากสถาบันการเงินในต่างประเทศ	
		จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%
๒๕๑๑	๒,๓๑๗.๕	๓๖๒.๑	๑๕.๖๒	๑๕.๕	๐.๖๗	๑,๙๓๙.๙	๘๓.๗๑
๒๕๑๒	๒,๕๕๕.๑	๒๖๒.๓	๑๐.๒๗	๑๙.๗	๐.๗๗	๒,๒๗๓.๑	๘๘.๙๖
๒๕๑๓	๓,๑๘๖.๙	๗๐๑.๓	๒๒.๐๑	๗.๗	๐.๒๔	๒,๔๗๗.๙	๗๗.๗๕
๒๕๑๔	๔,๐๓๖.๖	๑,๒๑๔.๖	๓๐.๐๘	๓.๗	๐.๐๙	๒,๘๑๘.๓	๖๙.๘๒
๒๕๑๕	๓,๙๕๒.๓	๑,๑๑๖.๗	๒๘.๒๕	๔๒.๙	๑.๐๙	๒,๗๙๒.๗	๗๐.๖๖
๒๕๑๖	๔,๑๑๐.๖	๒,๖๙๒.๑	๓๓.๑๙	๕๙.๐	๐.๖๑	๕,๓๖๙.๕	๖๖.๒๐
๒๕๑๗	๙,๔๐๔.๕	๓,๕๗๕.๙	๓๘.๐๒	๑๙๘.๕	๒.๑๑	๕,๖๓๐.๒	๕๙.๘๗
๒๕๑๘	๑๒,๙๖๕.๕	๖,๘๓๒.๓	๕๒.๗๐	๘๘.๐	๐.๖๗	๖,๐๔๕.๒	๔๖.๖๓
๒๕๑๙	๑๑,๙๙๒.๘	๔,๙๕๕.๗	๔๑.๒๘	๔๔๘.๕	๓.๗๔	๖,๕๘๘.๖	๕๕.๐๒
๒๕๒๐	๑๖,๘๑๘.๗	๕,๓๒๔.๒	๓๑.๖๖	๒๑๑.๕	๑.๒๖	๑๑,๒๘๓.๐	๖๗.๐๘

ที่มา : รายงานเศรษฐกิจรายเดือน ประจำเดือนกันยายน ๒๕๒๑ เล่มที่ ๙ ปีที่ ๑๘

ธนาคารแห่งประเทศไทย

ตารางที่ ๓.๑๕

จำนวนและอัตราส่วนเงินกู้ยืมของธนาคารต่างประเทศ

เพียงวันที่ ๓๑ ธันวาคม

(หน่วย : ล้านบาท)

ปี	เงินกู้ยืมทั้งสิ้น	จากธนาคารแห่งประเทศไทย		จากธนาคารพาณิชย์อื่นในประเทศ		จากสถาบันการเงินในต่างประเทศ	
		จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%
๒๕๑๑	๖๖๔.๘	๓๕.๘	๕.๓๙	๓๐.๔	๔.๕๗	๕๙๘.๖	๙๐.๐๔
๒๕๑๒	๗๔๑.๖	๓๔.๓	๔.๖๓	๓๘.๗	๕.๒๓	๖๖๘.๕	๙๐.๑๔
๒๕๑๓	๘๑๖.๕	๘๖.๐	๑๐.๕๓	-	-	๗๓๐.๕	๘๙.๔๗
๒๕๑๔	๖๐๖.๒	๘๑.๗	๑๓.๔๘	๕๙.๐	๙.๗๓	๔๖๕.๕	๗๖.๗๙
๒๕๑๕	๙๕๘.๒	๑๔๖.๗	๑๕.๓๑	๑๑๘.๐	๑๒.๓๑	๖๙๕.๕	๗๒.๓๘
๒๕๑๖	๑,๙๓๐.๒	๑๘๙.๖	๙.๘๒	๒๑๑.๔	๑๐.๙๖	๑,๕๒๙.๒	๗๙.๒๒
๒๕๑๗	๒,๗๙๗.๔	๔๐๙.๐	๑๔.๖๒	๔๔๔.๕	๑๕.๘๙	๑,๙๔๓.๙	๖๙.๔๙
๒๕๑๘	๒,๘๐๘.๒	๔๖๔.๗	๑๖.๕๕	๓๓๗.๑	๑๒.๐๐	๒,๐๐๖.๔	๗๑.๔๕
๒๕๑๙	๓,๕๐๒.๓	๕๘๔.๖	๑๗.๑๘	๒๑๑.๘	๖.๒๓	๒,๖๐๕.๙	๗๖.๕๙
๒๕๒๐	๔,๑๘๖.๖	๖๒๗.๙	๑๕.๐๐	๑๓๘.๒	๓.๓๐	๓,๔๒๐.๕	๘๑.๗๐

ที่มา : รายงานเศรษฐกิจรายเดือน ประจำเดือนกันยายน ๒๕๒๑ เล่มที่ ๙ ปีที่ ๑๘

ธนาคารแห่งประเทศไทย

ตารางที่ ๓.๑๖

อัตราดอกเบี้ยของธนาคารแห่งประเทศไทยและธนาคารพาณิชย์ (ต่อ)

(% ต่อปี)

	เพียงสิ้นปี									
	๒๕๑๑	๒๕๑๒	๒๕๑๓	๒๕๑๔	๒๕๑๕	๒๕๑๖	๒๕๑๗	๒๕๑๘	๒๕๑๙	๒๕๒๐
อัตราซื้อลดตั๋วเงิน										
ตั๋วเงินเพื่อการค้า	๑๔	๑๔	๑๔	๑๔	๑๔	๑๔	๑๔	๑๔	๑๔	๑๔
ตั๋วเงินเพื่อส่งสินค้าออก	๔	๔	๔	๔	๔.๕	๔.๕	๑๔	๑๔	๑๔	๑๔
ตั๋วเงินเพื่อวัตถุประสงค์ที่ใช้										
- ในอุตสาหกรรม	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๔.๕	๔.๕	๑๐.๕	๑๐.๕	๑๒.๕	๑๒.๕
ตั๋วเงินเพื่อส่งสินค้าออก										
- ที่ขายลดให้แก่ธนาคาร										
- แห่งประเทศไทย	๗	-	๗	๗	๗	๗	๗	๗	๗	๗
ตั๋วเงินเพื่อซื้อสินค้า										
- เกษตร	-	-	๗	๗	๗	๗	๗	๗	๗	๗
ตั๋วเงินเพื่อกิจการ										
- เกษตรกรรม	๑๒	๑๒	๑๒	๑๒	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐

ที่มา : รายงานเศรษฐกิจรายเดือน ประจำเดือนธันวาคม ๒๕๑๘ เล่มที่ ๑๒ ปีที่ ๑๕ และเดือน
กันยายน ๒๕๒๑ เล่มที่ ๙ ปีที่ ๑๘ ธนาคารแห่งประเทศไทย

วิเคราะห์ต้นทุนของเงินกองทุน

ในการวิเคราะห์ต้นทุนของเงินกองทุนนี้ หมายถึงอัตราส่วนกำไรสุทธิหลังหักภาษีต่อเงินกองทุนเฉลี่ย ที่ใช้ยอดกำไรสุทธิหลังหักภาษีมามากำหนด เนื่องจากเราคำนึงถึงผลตอบแทนทั้งหมดที่ผู้นำเงินมาลงทุนในธนาคารพาณิชย์จะได้รับ ถึงแม้ว่าในแต่ละปีธนาคารพาณิชย์จะจ่ายเงินปันผลไม่เท่ากับกำไรสุทธิหลังหักภาษีก็ตาม แต่เงินกำไรสุทธิคงเหลือก็จะมีการจัดสรรเข้าเป็นทุนสำรองเพื่อใช้ในกิจการต่อไป ซึ่งเท่ากับเป็นการนำเงินกำไรสุทธิคงเหลือหลังจากจ่ายเงินปันผลแล้วมาลงทุนในธนาคารนั้น ๆ นั่นเอง ดังนั้น

$$\text{ต้นทุนของเงินกองทุน}^{\circ} = \frac{\text{กำไรสุทธิหลังหักภาษี}}{\text{เงินกองทุนเฉลี่ย}^{\text{๒}}}$$

ตามตารางที่ ๓.๑๗ แสดงต้นทุนของเงินกองทุนของธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศไทย ในระหว่างปี ๒๕๑๑ - ๒๕๒๐ มีอัตราร้อยละ ๑๖.๒๔ ๑๗.๒๐ ๑๗.๑๙ ๑๗.๖๕ ๑๗.๒๕ ๑๗.๙๙ ๑๙.๒๙ ๑๙.๑๖ ๑๖.๒๖ และ ๑๖.๘๓ ตามลำดับ อัตราส่วนดังกล่าวมีอัตราค่อนข้างสม่ำเสมอ สำหรับต้นทุนของเงินกองทุนของสาขาธนาคารต่างประเทศนั้นได้แสดงในตารางที่ ๓.๑๘ ในระหว่างปี ๒๕๑๑ - ๒๕๒๐ มีอัตราร้อยละ ๒๓.๘๗ ๒๔.๘๑ ๒๓.๓๙ ๑๘.๙๖ ๑๖.๖๘ ๑๙.๕๒ ๑๔.๓๙ ๑๓.๒๕ ๑๐.๗๙ และ ๙.๕๖ ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าอัตราส่วนดังกล่าวมีแนวโน้มลดลงมาก ซึ่งสาเหตุที่ทำให้กำไรสุทธิหลังหักภาษีมียุทธศาสตร์ส่วนลดลงเมื่อเทียบกับเงินกองทุนนั้น จะได้วิเคราะห์อัตราส่วนค่าใช้จ่ายต่าง ๆ อันได้แก่ ค่าใช้จ่ายเงินทุน และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ซึ่งมีผลโดยตรงต่อกำไรสุทธิของธนาคารต่อไปในบทที่ ๔

^๑ Kennedy and McMullen, Financial Statements.

(Illinois : Richard D. Irwin, Inc. 1972) , P. 310

^๒ ใช้ข้อมูลเฉลี่ย ๑๒ เดือน ตั้งแต่เดือนมกราคมถึงธันวาคม

ตารางที่ ก.๑๗

อัตราส่วนกำไรสุทธิหลังหักภาษีต่อ เงินกองทุน
ของธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศไทย

(หน่วย : ล้านบาท)

ปี	กำไรสุทธิหลังหักภาษี	เงินกองทุนเฉลี่ย	กำไรสุทธิหลังหักภาษี/ เงินกองทุน
๒๕๑๑	๒๖๘.๙	๑,๖๕๖.๑	๑๖.๒๔
๒๕๑๒	๓๓๔.๔	๑,๙๕๓.๘	๑๗.๒๐
๒๕๑๓	๔๐๒.๕	๒,๓๔๑.๙	๑๗.๑๙
๒๕๑๔	๔๘๘.๘	๒,๗๗๐.๑	๑๗.๖๕
๒๕๑๕	๕๕๙.๕	๓,๒๔๔.๐	๑๗.๒๕
๒๕๑๖	๗๔๕.๖	๔,๑๔๔.๕	๑๗.๙๙
๒๕๑๗	๑,๐๖๗.๑	๕,๕๓๒.๕	๑๙.๒๙
๒๕๑๘	๑,๓๒๓.๕	๖,๙๐๙.๓	๑๙.๑๖
๒๕๑๙	๑,๓๗๒.๒	๘,๔๕๐.๗	๑๖.๒๖
๒๕๒๐	๑,๖๒๓.๖	๙,๖๔๕.๐	๑๖.๘๓
เฉลี่ย			๑๗.๕๑

ตารางที่ ๓.๑๘
 อัตราส่วนกำไรสุทธิหลังหักภาษีต่อเงินกองทุน
 ของสาขาธนาคารต่างประเทศ

(หน่วย : ล้านบาท)

ปี	กำไรสุทธิหลังหักภาษี	เงินกองทุนเฉลี่ย	กำไรสุทธิหลังหักภาษี/ เงินกองทุน
๒๕๑๑	๔๘.๗	๔๑๓.๕	๒๓.๘๗
๒๕๑๒	๑๑๒.๕	๔๕๓.๐	๒๔.๘๑
๒๕๑๓	๑๒๒.๖	๕๒๔.๑	๒๓.๓๔
๒๕๑๔	๑๑๓.๓	๕๙๗.๕	๑๘.๙๖
๒๕๑๕	๗๗.๗	๖๑๓.๐	๑๒.๖๘
๒๕๑๖	๑๒๔.๐	๖๓๘.๕	๑๙.๔๒
๒๕๑๗	๑๒๔.๕	๘๖๔.๕	๑๔.๓๙
๒๕๑๘	๑๓๘.๖	๑,๐๔๕.๘	๑๓.๒๕
๒๕๑๙	๑๒๑.๓	๑,๑๒๓.๗	๑๐.๗๙
๒๕๒๐	๕๑.๗	๑,๑๓๕.๙	๔.๕๖
เฉลี่ย			๑๖.๖๑

วิเคราะห์ต้นทุนของเงินทุนธนาคารพาณิชย์ทั้งสิ้นโดยวิธีถ่วงน้ำหนัก (Weighted Average)

ดังที่ทราบแล้วว่าแหล่งของเงินทุนของธนาคารพาณิชย์คือ เงินฝาก เงินกู้ยืม และเงินกองทุน ซึ่งธนาคารพาณิชย์ใช้เงินทุนแต่ละแหล่งในอัตราส่วนที่แตกต่างกัน (ตามตารางที่ ๒.๑๔) และต้นทุนของเงินทุนแต่ละประเภทก็มีอัตราส่วนที่แตกต่างกันอีกด้วย ดังนั้นการวิเคราะห์ต้นทุนของเงินทุนของธนาคารพาณิชย์ทั้งสิ้นจะใช้วิธีถ่วงน้ำหนัก (Weighted Average) ซึ่งคำนวณโดยนำอัตราส่วนของเงินทุนแต่ละประเภทต่อเงินทุนทั้งสิ้นคูณต้นทุนของเงินทุนประเภทนั้น ๆ จะเป็นจำนวนที่ถ่วงน้ำหนัก (Weighted amount) เมื่อรวมจำนวนที่ถ่วงน้ำหนักทั้งหมดของเงินทุนทุกประเภทแล้วแปลงเป็นอัตราร้อยละ จะได้อัตราร้อยละของต้นทุนถ่วงน้ำหนักของเงินทุนทั้งหมด

ตารางที่ ๓.๑๔ ได้วิเคราะห์ต้นทุนของเงินทุนของธนาคารพาณิชย์ทั้งสิ้น โดยวิธีถ่วงน้ำหนัก (Weighted Average) ตั้งแต่ปี ๒๕๑๑ - ๒๕๒๐ ปรากฏว่า ธนาคารพาณิชย์ทั้งสิ้นมีต้นทุนของเงินทุนในอัตราร้อยละ ๖.๐๑ ๖.๒๔ ๖.๕๕ ๖.๖๘ ๖.๕๔ ๖.๕๕ ๘.๒๔ ๘.๐๓ ๗.๕๒ และ ๗.๓๕ ตามลำดับ

วิเคราะห์อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมโดยเฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์ทั้งสิ้น

แหล่งที่มาของรายได้ที่สำคัญที่สุดของธนาคารพาณิชย์คือ การให้กู้ยืมและการนำเงินทุนไปลงทุนในหลักทรัพย์ต่าง ๆ ซึ่งก่อให้เกิดรายได้ในรูปของดอกเบี้ย จากการวิเคราะห์อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมโดยเฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์ทั้งสิ้นในตารางที่ ๓.๒๐ ซึ่งคำนวณโดย

$$\text{อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืม} = \frac{\text{ดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืม}}{\text{เงินกู้ยืมเฉลี่ย}}$$

จะเห็นได้ว่า ธนาคารพาณิชย์ทั้งสิ้นมีอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมโดยเฉลี่ยตั้งแต่ปี ๒๕๑๑ - ๒๕๒๐ ในอัตราร้อยละ ๑๐.๑๘ ๑๐.๗๐ ๑๑.๓๘ ๑๑.๓๕ ๑๐.๗๐ ๑๐.๗๓ ๑๒.๒๔ ๑๑.๕๔ ๑๑.๔๓ และ ๑๑.๐๘ ตามลำดับ

^๑ ใช้ข้อมูลเฉลี่ย ๑๒ เดือน ตั้งแต่เดือนมกราคมถึงธันวาคม

วิเคราะห์ส่วนต่างระหว่างอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมกับต้นทุนของเงินทุนถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก

ในการศึกษาต้นทุนใด ๆ ก็ตาม เราศึกษาเพื่อต้องการทราบว่าธุรกิจนั้นมีการบวกเพิ่มต้นทุน (Mark up) เพื่อกำหนดราคา (Pricing) ของสินค้าอย่างไร ในการศึกษาต้นทุนของเงินทุนของธนาคารพาณิชย์ทั้งสี่ก็เช่นเดียวกัน เมื่อทราบต้นทุนของเงินทุนถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักและอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมโดยเฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์แล้ว ก็จะสามารถทราบนโยบายในการกำหนดราคา ซึ่งหมายถึงการกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของธนาคารพาณิชย์ทั้งสิ้น ตั้งแต่ปี ๒๕๑๑ - ๒๕๒๐ ได้ ดังแสดงในตารางที่ ๓.๒๑ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ธนาคารพาณิชย์ได้มีการบวกเพิ่มต้นทุนของเงินทุน (Mark up) ในอัตราร้อยละ ๔.๑๗ ๔.๔๑ ๔.๘๓ ๔.๖๗ ๔.๒๖ ๓.๗๔ ๔.๐๕ ๓.๕๖ ๔.๐๑ และ ๓.๗๓ ตามลำดับ พิจารณาตามแนวโน้มในระยะ ๑๐ ปีที่ผ่านมา จะเห็นได้ว่าส่วนต่างดังกล่าวมีแนวโน้มลดลงเป็นส่วนใหญ่ และเมื่อเฉลี่ยในระยะ ๑๐ ปีที่ผ่านมา ธนาคารพาณิชย์มีการบวกเพิ่มต้นทุนของเงินทุนในอัตราร้อยละ ๔.๑๘ อย่างไรก็ตามนี้ยังมิได้เป็นกำไรจากการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ เพราะยังมิได้หักค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานออก การหักค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานออกเพื่อวิเคราะห์กำไรจากการดำเนินงานนั้นจะได้กล่าวในบทต่อไป

ตารางที่ ๓.๑๔

วิเคราะห์ต้นทุนของเงินทุนของธนาคารพาณิชย์ทั้งสิ้น
โดยวิธีถ่วงเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (Weighted Average)

(ร้อยละ)

ปี	ต้นทุนเงินฝาก			ต้นทุนเงินกู้ยืม			ต้นทุนเงินกองทุน			ต้นทุน ถ่วงเฉลี่ย (๓)+(๖) +(๔)-๑๐๐
	อัตรา ส่วน ต่อ เงินทุน ทั้งสิ้น (๑)	อัตรา ต้นทุน ของ เงินทุน (๒)	จำนวน ถ่วงเฉลี่ย (๓) = (๑)X(๒)	อัตรา ส่วน ต่อ เงินทุน ทั้งสิ้น (๔)	อัตรา ต้นทุน ของ เงินกู้ยืม (๕)	จำนวน ถ่วงเฉลี่ย (๖) = (๔)X(๕)	อัตรา ส่วน ต่อ เงินทุน ทั้งสิ้น (๗)	อัตรา เงิน ทุน ของ เงิน กองทุน (๘)	จำนวน ถ่วงเฉลี่ย (๙) = (๗)X(๘)	
๒๕๑๑	๐.๘๑๗	๕.๖๕	๓๘๐.๑	๐.๑๑๒	๘.๕๕	๙๖.๐	๐.๐๗๐	๑๗.๗๖	๑๒๕.๘	๖.๐๑
๒๕๑๒	๐.๘๒๗	๕.๗๖	๓๙๓.๕	๐.๑๐๓	๑๐.๐๘	๑๐๓.๗	๐.๐๗๐	๑๘.๖๕	๑๓๑.๕	๖.๒๕
๒๕๑๓	๐.๘๒๙	๕.๐๘	๔๒๑.๑	๐.๐๙๘	๑๐.๑๗	๑๐๐.๐	๐.๐๗๓	๑๘.๓๒	๑๓๓.๕	๖.๕๕
๒๕๑๔	๐.๘๓๔	๕.๔๒	๔๕๒.๘	๐.๐๙๒	๙.๓๕	๘๖.๓	๐.๐๗๒	๑๗.๘๘	๑๒๙.๑	๖.๖๘
๒๕๑๕	๐.๘๔๖	๕.๕๓	๔๖๕.๐	๐.๐๗๕	๘.๘๒	๖๖.๕	๐.๐๖๘	๑๖.๕๒	๑๑๓.๐	๖.๔๘
๒๕๑๖	๐.๘๕๐	๕.๗๑	๔๘๕.๕	๐.๐๘๔	๑๐.๙๓	๙๒.๐	๐.๐๖๖	๑๘.๑๘	๑๑๙.๓	๖.๙๙
๒๕๑๗	๐.๘๐๘	๖.๖๕	๕๓๗.๑	๐.๑๒๕	๑๒.๘๙	๑๖๐.๖	๐.๐๖๘	๑๘.๖๓	๑๒๖.๑	๘.๒๕
๒๕๑๘	๐.๗๙๖	๖.๔๕	๕๑๓.๒	๐.๑๒๖	๑๑.๕๕	๑๔๕.๕	๐.๐๗๘	๑๘.๓๘	๑๔๔.๓	๘.๐๓
๒๕๑๙	๐.๘๐๓	๖.๓๓	๕๐๘.๓	๐.๑๒๖	๙.๗๕	๑๒๓.๑	๐.๐๗๑	๑๕.๖๒	๑๑๐.๕	๗.๕๒
๒๕๒๐	๐.๘๒๔	๖.๒๔	๕๑๔.๑	๐.๑๑๐	๑๐.๗๒	๑๑๘.๓	๐.๐๖๖	๑๕.๕๕	๑๐๒.๑	๗.๓๕

ตารางที่ ๓.๒๐
อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมโดยเฉลี่ย
ของธนาคารพาณิชย์ทั้งสิ้น

(หน่วย : ล้านบาท)

ปี	ดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืม	เงินให้กู้ยืมเฉลี่ย	อัตราส่วนดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืม/เงินให้กู้ยืม
๒๕๑๑	๒,๐๕๙.๖	๒๐,๒๒๒.๕	๑๐.๑๘
๒๕๑๒	๒,๕๖๑.๖	๒๓,๙๕๕.๓	๑๐.๗๐
๒๕๑๓	๓,๒๑๐.๘	๒๘,๒๒๓.๕	๑๑.๓๘
๒๕๑๔	๓,๗๓๙.๐	๓๒,๙๕๑.๐	๑๑.๓๕
๒๕๑๕	๓,๙๗๒.๙	๓๗,๑๔๓.๕	๑๐.๗๐
๒๕๑๖	๕,๓๗๒.๘	๕๐,๐๖๘.๖	๑๐.๗๓
๒๕๑๗	๘,๖๗๑.๙	๗๐,๕๓๔.๐	๑๒.๒๙
๒๕๑๘	๑๐,๓๑๘.๘	๘๖,๐๖๑.๗	๑๑.๙๙
๒๕๑๙	๑๑,๖๗๘.๐	๑๐๒,๒๐๔.๖	๑๑.๔๓
๒๕๒๐	๑๓,๘๗๘.๕	๑๒๕,๒๐๒.๒	๑๑.๐๘

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

ตารางที่ ๓.๒๑
 ส่วนต่างระหว่างดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมกับ
 ต้นทุนของเงินทุนถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก

(ร้อยละ)

ปี	อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืม โดยเฉลี่ย	ต้นทุนของเงินทุน ถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก	ผลต่างของดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืม กับต้นทุนของเงินทุน
๒๕๑๑	๑๐.๑๘	๖.๐๑	๔.๑๗
๒๕๑๒	๑๐.๗๐	๖.๒๔	๔.๔๖
๒๕๑๓	๑๑.๓๘	๖.๕๕	๔.๘๓
๒๕๑๔	๑๑.๓๕	๖.๖๘	๔.๖๗
๒๕๑๕	๑๐.๗๐	๖.๔๔	๔.๒๖
๒๕๑๖	๑๐.๗๓	๖.๙๙	๓.๗๔
๒๕๑๗	๑๒.๒๙	๘.๒๔	๔.๐๕
๒๕๑๘	๑๑.๙๙	๘.๐๓	๓.๙๖
๒๕๑๙	๑๑.๔๓	๗.๕๒	๓.๙๑
๒๕๒๐	๑๑.๐๘	๗.๓๕	๓.๗๓
เฉลี่ย	๑๑.๑๘	๗.๐๐	๔.๑๘